

Dato 15-05-2023

PRIM

Sagsnr. 05-0400-407

Notat: Styrket regeloverholdelse af maksimale ventetider på baggrund af redegørelser fra regionerne

Baggrund

Indenrigs- og Sundhedsministeren har den 24. marts 2023 iværksat planen *Genopretning af kræftområdet* med fem initiativer. Nærværende notat omhandler initiativet 'Styrket regeloverholdelse':

"Alle regioner skal inden udgangen af april 2023 gennemgå deres lokale instrukser, vejledninger og praksisser for, hvordan kræftpatienter sikres og informeres om deres rettigheder. Gennemgangen skal særligt have fokus på regionernes information til kræftpatienterne og af regionernes handlepligt ift. at afsøge og tilbyde hurtigere behandling på andre hospitaler i ind- og udland i de tilfælde, hvor regionen ikke selv kan overholde de maksimale ventetider. Resultatet af regionernes gennemgang drøftes med Sundhedsstyrelsen, der samtidigt vil præcisere reglerne overfor regionerne samt, hvor relevant, opdatere information og vejledning til både sundhedspersonale, patienter og pårørende."

I notatet afrapporteres på dette initiativ baseret på redegørelser fra regionerne og drøftelser i Sundhedsstyrelsens Task Force for Patientforløb på Kræft- og Hjerteområdet.

Regionernes redegørelser om lokale instrukser, vejledninger og praksisser

Sundhedsstyrelsen har den 29. marts 2023 anmodet regionerne om følgende:

Gennemgang af lokale instrukser, vejledninger o.l.

Regionerne gennemgår lokale instrukser, vejledninger o.l. i forhold til, om de er i overensstemmelse notat af 25. marts 2023 *Vedr. handlepligt efter reglerne om maksimale ventetider*, med særligt fokus på beskrivelsen af:

- Information til kræftpatienter om deres rettigheder vedr. maksimale ventetider
- Handlepligten ift. at afsøge og tilbyde hurtigere behandling på andre hospitaler i ind- og udland i de tilfælde, hvor regionerne ikke selv kan overholde de maksimale ventetider

Regionerne opdaterer lokale instrukser og retningslinjer ved behov. Sundhedsstyrelsen ønsker at modtage en opsamlende beskrivelse af, hvilke ændringer der er foretaget i instrukser, vejledninger mv., samt hvordan regionen påtænker at understøtte implementeringen.

Fristen for regionernes besvarelse var den 28. april 2023, og nærværende notat sammenfatter disse.

Sammenfatning af redegørelser

Alle regioner beskriver, at de har gennemgået lokale instrukser, vejledninger og praksisser mhp. at sikre efterlevelse af reglerne om maksimale ventetider, herunder patientinformation og handlepligt ift. at afsøge og tilbyde hurtigere behandling i ind- eller udland om nødvendigt for at overholde de maksimale ventetider.

Regionerne har iværksat og planlægger iværksættelse af yderligere opfølgning med henblik på at tydeliggøre konkrete, centrale aspekter fra drøftelserne om overholdelsen af bekendtgørelsen om maksimale ventetider, således at det er fuldt implementeret i organisationerne. Regionerne beskriver, at de understøtter instrukser, vejledninger og praksisser gennem forskellige tiltag såsom fællesmøder, e-læring mv.

Region Hovedstaden

Region Hovedstadens angiver, at det er regionens opfattelse, at regionens praksis har været i overensstemmelse med generel praksis i landet.

Regionen iværksatte i februar 2023 en gennemgang af procedurer for maksimale ventetider, herunder handlepligten. Dette på baggrund af en afgørelse fra Styrelsen for Patientklager i forbindelse med en sag, hvor regionen havde handlet i strid med reglerne for maksimale ventetider. Herefter er regionen også blevet opmærksom på variation på tværs af hospitaler og afdelinger i information af patienten om rettigheder samt indhentning af samtykke.

Ved deres gennemgang af vejledningen 'maksimale ventetider for kræftpatienter – håndtering og efterlevelse af reglerne om information og tilbud om behandling andre steder' finder regionen behov for at præcisere handlepligten og tydeliggøre forhold omkring journalisering, bl.a. i forhold til forsinkelsesårsager. Det har været praksis i Region Hovedstaden, at patienten orienteres mundtligt om behandlingsmuligheder og patientrettigheder, så der er en dialog forud for samtykke til behandling. Det indkaldelsesbrev som sendes til patienten er et supplement til den mundtlige dialog. Dette vil blive præciseret i vejledningen.

Regionen vil på baggrund af afgørelsen fra Styrelsen for Patientklager i februar 2023 ændre ordlyden i indkaldelsesbrevene, da styrelsen har vurderet, at brevene ikke lever op til reglerne om maksimale ventetider. Her vil handlepligten ligeledes blive præciseret.

Praksis og vejledninger mv. vil blive gennemgået igen og endeligt tilpasset i fald, at der kommer ændringer til reglerne om maksimale ventetider.

Region Nordjylland

Det er Region Nordjyllands vurdering, at de nuværende instrukser, retningslinjer mm. generelt understøtter overholdelsen af de maksimale ventetider og lever op til reglerne på området.

Region Nordjylland har i forbindelse med ministeriets initiativer til genopretning af kræftområdet nedsat en Kræftstyregruppe med repræsentation bl.a. af regionens direktion og de læge- faglige direktører på hospitalerne. Under denne gruppe er der nedsat en operationel Task Force med repræsentanter fra regionens administration samt kvalitets- og registreringskonsulenter på hospitalerne. Disse er ansvarlige for implementeringen af de beskrevne ændringer og opfølgning herpå.

Region Nordjylland bemærker om gennemgangen af retningslinjen vedrørende maksimale ventetider, at denne og andre retningslinjer løbende opdateres, og at der procedurer for, at personalet gøres bekendt med indholdet.

Regionen beskriver, at de på baggrund af Sundhedsstyrelsens notat *Vedr. handlepligt efter reglerne om maksimale ventetider* vil præcisere, hvilke oplysninger der skal dokumenteres i journalen. Det vil ligeledes blive tydeliggjort, at der skal være tale om et realistisk behandlingstilbud. Hertil vil regionen tilføje beskrivelse af konkrete arbejdsgange, hvis der opleves systematiske kapacitetsudfordringer.

Regionen har aftalt med hospitalerne i regionen, at de fra den 1. maj 2023 yderligere indberetter til administrationen og hospitalsledelsen i regionen om tilfælde, hvor bekendtgørelsen om maksimale ventetider er overholdt men ikke tidsfristerne (pga. af undtagelser jf. bekendtgørelsen). Regionen forventer, at dette kan skabe øget opmærksomhed på eventuelle kapacitetsudfordringer.

Regionen beskriver, at der er igangsat en proces, hvor indkaldelsesbreve og patientrettighedsbilag gennemgås med henblik på at sikre, at de lever op til regionens handlepligt, og at patienterne bliver informeret korrekt om deres rettigheder. Det vil bl.a. blive præciseret, at patienten også efter fremsendelse af indkaldelsesbrevet skal kontaktes telefonisk.

Derudover skriver regionen, at de har udfærdiget en regional, systemnær registreringsvejledning. Vejledningen beskriver bl.a. den registreringstekniske håndtering af dokumentation af patientrettigheder. I vejledningen henvises desuden til beskrivelse af dokumentation af oplysningspligten i patientjournalen.

For at understøtte implementeringen har Region Nordjylland bl.a. afholdt informationsmøder med personale på hospitalerne med fokus på at styrke korrekt forståelsen af bekendtgørelsen om maksimale ventetider, herunder særligt på handle- og dokumentationspligten.

Region Sjælland

Region Sjælland beskriver i deres redegørelse, at de har gennemgået deres regionale retningslinje vedrørende maksimale ventetider. Herudover findes der også en lokal retningslinje på Sjællands Universitetshospital, hvor størstedelen af regionens kræftforløb foregår, som tilsvarende beskriver ansvar, handlepligt mv. Regionen skriver, at retningslinjerne tydeligt beskriver reglerne for overskridelse, registrering, arbejdsgange, dokumentation mv.

Region Sjælland beskriver derudover, at de har sat en proces i gang med at øge fokus på arbejdsgange, instrukser og information til patienterne ift. overholdelse af de maksimale ventetider ved kræftbehandling. Denne proces er endnu ikke tilendebragt.

Region Syddanmark

Region Syddanmark har ved gennemgang af deres retningslinjer på området fundet anledning til at præcisere forhold omkring bl.a. journalisering. Her planlægger regionen udarbejdelse af fortrykte fraser, der kan indsættes i journalen. Der overvejes også fortrykte fraser til brug, hvis patienten accepterer et forsinket behandlingstilbud. Fraserne kan fx omhandle information om de sundhedsfaglige konsekvenser ved forsinket behandling mv.

Regionen vil derudover tage initiativ til at udbygge monitorering af kræftområdet med det formål, at de i højere grad end i dag løbende kan følge med i, om der er områder, hvor tidsfristerne i de maksimale ventetider kan se ud til at være udfordret.

Regionen oplyser, at monitorering af kræftområdet hidtil primært har haft et fokus på monitorering af forløbstider i kræftpakkerne, som også kan fungere som indikator for kapacitetsmæssige udfordringer. Dog forventer regionen, at de nuværende frivillige forløbsmarkører for maksimale ventetider i kræftpakkeregistreringen, gøres obligatoriske. Regionen har et ønske om at få faste rapporter fra sygehusene til den løbende ledelsesmæssige overvågning af maksimale ventetider.

Regionen vil derudover se på mulige supplerende løsninger, hvor registrering af yderligere markører i forhold til årsagerne til overskridelse af de maksimale ventetider kan følges.

Regionen forventer at gennemføre audit 1-2 gange årligt, hvor de ved stikprøver vil se på, om reglerne for maksimale ventetider er overholdt, herunder information af patienten, handlepligt og dokumentation.

Region Syddanmark vil desuden tilrette deres nuværende brevskabeloner, så de fuldt ud afspejler den aktive handlepligt. Hertil vil de have et øget fokus på mundtlig dialog med patienten til informationssamtalerne forud for behandling mv.

Regionen vil også gøre øget brug af e-læring. De har aktuelt et eksisterende e-læringskursus om rettigheder og regler i bekendtgørelsen om maksimale ventetider, som opdateres. Kurset gøres obligatorisk for forløbskoordinatorer og lægesekretærer, der booker kræftforløb. De vil også anbefale, at kræftlægerne gennemgår kurset.

Region Midtjylland

Region Midtjylland skriver, at de har indskærpet overfor samtlige hospitalsenheder, at den regionale retningslinje 'Maksimale ventetider ved behandling af kræft og visse tilstande ved iskæmiske hjertesygdomme, regional retningslinje' skal følges. Særligt er det indskærpet, at det efter modtaget henvisning særskilt skal vurderes, om de maksimale ventetider kan overholdes, og at afdelingen ellers har pligt til at undersøge, hvilke andre steder der kan foretage den relevante udredning eller behandling inden for de fastsatte frister. I sidste ende, at der skal etableres kontakt til Sundhedsstyrelsen med henblik på, at Sundhedsstyrelsen kan tilvejebringe et behandlingstilbud inden for de maksimale ventetider.

Regionen har desuden indskærpet, at den tid, afdelingen har mulighed for at indkalde patienten til, skal fastholdes, indtil det er afklaret, hvorvidt patienten samtykker til en viderehenvisning til et andet behandlingssted, der kan tilbyde udredningen eller behandlingen inden for de maksimale ventetider.

Afdelinger, som behandler patienter, der er omfattet af retningslinjen, har udarbejdet lokale

tilføjelser i overensstemmelse med den regionale retningslinje. Disse tilføjelser gennemgås grundigt ifm. den verserende sag.

Regionen skriver, at reglerne er indskærpet for hospitalsledelserne, og der indkaldes til møder mhp fælles forståelse. Der sikres dialog mellem alle hospitals- og afdelingsledelse samt dialog med dem, der er involveret i patientforløbene.

Desuden har hospitalerne skærpet den løbende monitorering af maksimale ventetider via early warning-lister i det regionale BI-system, og der arbejdes indgående med at videreudvikle den dataunderstøttede ledelsesinformation. Hertil vil det blive muligt at afgrænse på, om overskridelserne er begrundet i manglende kapacitet i udrednings- eller behandlingsperioden. Det vil i den forbindelse blive sikret, at det bliver tydeligt, hvornår der skal indgås aftaler med sygehuse i indland og udland og hvornår Sundhedsstyrelsen skal involveres.

Desuden har Region Midtjylland iværksat gennemgang af brevskebeloner og af procedurer for henvisninger, booking og patientinformation.

Implementeringen af ovenstående følges tæt i Koncernledelsens Task Force for maksimale ventetider og i de relevante operationelle fora.

Sundhedsstyrelsens præciseringer og formidling af reglerne

Til Sundhedsstyrelsens præciserende notat af 25. marts 2023 om handlepligten, har været drøftet forskellige spørgsmål og tolkninger fra regionerne for at klargøre en fælles forståelse, og Sundhedsstyrelsen har udarbejdet en ny version af 25. april 2023 med yderligere konkrete præciseringer.

Sundhedsstyrelsen har endvidere opdateret informationsmateriale til sundhedspersonale, patienter og pårørende, som offentliggøres på Sundhedsstyrelsens hjemmeside forventelig medio maj.

Yderligere vil Sundhedsstyrelsen følge op på resultatet af initiativerne i indenrigs- og sundhedsministerens handleplan med bredere formidling af reglerne om maksimale ventetider, således at regelgrundlaget mv. foreligger let tilgængeligt og samlet. Dette kan indbefatte en opdatering af *Vejledning om maksimale ventetider ved behandling af kræft og visse til- stande ved iskæmiske hjertesygdomme*¹.

¹ VEJ nr. 9259 af 28/04/2015